

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach

ul. Targowa 18, tel.: 41 36-01-600
25-520 Kielce e-mail: kielce@rio.gov.pl

Kielce, dnia 14 lutego 2024 r.

WI.54.3.2024

Pani Agnieszka Gil

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Złotej

Szanowna Pani Kierownik,

Wnioskiem który wpłynął do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach dnia 16.01.2024 r. zwróciła się Pani o uzyskanie opinii w przedmiocie możliwości wydatkowania dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml na finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach uprzejmie wskazuje, że zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) do zadań izb należy udzielanie wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

Zasady udzielania wyjaśnień przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach określa zarządzenie Nr 2/2012 Prezesa RIO w Kielcach z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie trybu udzielania wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych, zamieszczone na stronie <https://bip.kielce.rio.gov.pl> w zakładce działalność informacyjna. Wniosek powinien zawierać opis stanu faktycznego i prawnego ze wskazaniem zaistniałych wątpliwości oraz stanowisko własne podmiotu dotyczące sprawy objętej wnioskiem wraz z opinią radcy prawnego danej jednostki. Wniosek nie może dotyczyć sposobu rozwiązania konkretnej, indywidualnej sprawy w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Wniosek przesłany przez Panią nie spełnia wymogów, jakie zostały przewidziane dla wniosków w sprawie udzielania wyjaśnień, ponieważ przedstawiona problematyka posiada znamiona sprawy konkretnej i indywidualnej. Odpowiedź na zadane pytanie nosiłaby znamiona rozstrzygnięcia konkretnego stanu faktycznego, do czego regionalne izby obrachunkowe nie mają kompetencji. W powyższej sprawie jednostka powinna podjąć samodzielne rozstrzygnięcie, przede wszystkim w oparciu o opinię służb zapewniających obsługę prawną jednostki.

Odnosząc się jednak w sposób ogólny do poruszonej w niniejszym piśmie problematyki, należy zwrócić uwagę na niżej wymienione regulacje prawne.

Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) gmina przeznaczą środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu **realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.**

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) w Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania

narkomanii w 2024 r. (<https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2023/11/Rekomendacje-na-2024.pdf>) wskazało, m.in. iż w pierwszej kolejności środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml powinny być przeznaczone na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dotyczy to zwłaszcza tych sytuacji, w których samorząd gminny uzyskuje dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości niewystarczającej na realizację wszystkich zadań wskazanych w ustawie oraz w Narodowym Programie Zdrowia. W dalszej kolejności opłaty mogą być przeznaczane na zadania wykraczające poza zakres gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jednakże zadania te muszą mieć związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Wówczas zadania te nie mogą stać się częścią wspomnianego wyżej gminnego programu, gdyż wykracza to poza jego zakres. Samorząd powinien rozważyć sporządzenie wewnętrznego dokumentu na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.). W 2021 r. nastąpiła zmiana zakresu przedmiotowego gminnych programów poprzez włączenie do nich przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, co za tym idzie, aby wydatkowanie środków było zgodne z celem ustawowym. Ważne, aby wśród celów zadań finansowanych z ww. opłaty znalazło się w pierwszej kolejności zapobieganie negatywnym skutkom spożycia alkoholu w populacji. Oznacza to, że finansowanie profilaktyki uzależnień od narkotyków czy uzależnień behawioralnych jest niecelowe, jeżeli nie przeciwdziałają negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Warto podkreślić, że sposób wydatkowania omawianych środków zależy od danego samorządu, oraz że to podmiot finansujący będzie zobowiązany, w przypadku kontroli, wykazać związek między danym wydatkiem, a ustawowym celem. Gmina musi być zatem przygotowana szczególnie do uzasadnienia każdego wydatku przeznaczonego na realizację celu wynikającego z art. 9³ ust. 4 ww. ustawy. Dokonując wydatków ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml należy mieć na uwadze przede wszystkim ustawowy cel wydatkowania przez samorząd powyższych środków, tj. przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Należy zaznaczyć, iż wydatki o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powinny zostać ujęte w gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych (GPRPA) niezależnie od tego, czy są finansowane ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, czy też ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Nadmieniam iż, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, prowadząc działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową przedstawia wyłącznie swoje stanowisko i nie jest upoważniona do wydawania rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach, opinii prawnych oraz interpretacji w sprawach i problemach wnioskujących jak również do dokonywania wiążącej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem,

ZASTĘPCA PREZESA

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Zbigniew Rękas

(podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym)